

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 13/1984-85 med anledning av ltl. Mirjam Öbergs hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om möjligheterna att inrätta ett konstinstitut.

Landstinget har den 20 mars 1985 inbegärt kulturutskottets utlåtande över motionen. Utskottet, som i ärendet hört ordföranden i Ålands konstförening Per-Erik Karlsson, förskoleläraren Evo Lemberg och ordföranden i Ålands konstnämnd Maj-Britt Lind, får med anledning härav anföra följande.

Motionären anser att intresset för konst bland ålänningarna är dåligt och att orsaken härtill främst är bristande kunskaper, vilket i sin tur sägs bero på att samhället inte ger möjlighet till utbildning och utveckling på konstens område. Med anledning härav föreslås att ett konstinstitut skulle upprättas.

Utskottet har låtit sig informeras om de olika former för utbildning och skapande verksamhet som i landskapet kan erbjudas inom konstens område. Utskottet har härvid kunnat konstatera att intresset för konst är mycket stort på Åland, vilket bl.a. märks på det stora antalet medlemmar i Ålands konstförening, varav många är utövande konstnärer, men det har också klart framgått att möjligheterna till utbildning är starkt begränsade. Vad som hittills har kunnat erbjudas är, förutom den undervisning som ges i den obligatoriska skolan, i första hand Ålands folkhögskolas linje för skapande verksamhet, de kurser som ordnats av Medborgarinstitutet och av Ålands konstförening. I sammanhanget skall också nämnas att en arbetsgrupp förberett inrättandet av en förskola, för barn (3-5 år, eventuellt 6 år), som skulle vara helt och hållet inriktad på skapande verksamhet. Avsikten är att skolan skulle komma i gång under hösten 1985 och åtminstone till en början drivas i privat regi.

Enligt vad utskottet erfarit torde det inte finnas något konstinstitut i Norden idag och utskottet har därför inte kunnat bilda sig någon uppfattning om hur verksamheten skulle bedrivas, men det bör dock inom ramen för redan befintliga institutioner finnas möjligheter att utvidga undervisningen och inrikta åtgärderna på att bättre utnyttja de möjligheter som redan finns.

I första hand anser utskottet att det är i den obligatoriska skolan som den grundläggande undervisningen bör ges, i första hand på vanlig lektionstid, men även i den frivilliga verksamhet som ordnas för eleverna, både i de s.k. elevklubbarna (13 § 2 mom.

Grundskolförordningen för landskapet Åland, 28/76) vilka har verksamhet för grundskole-
eleverna, och i ungdomsklubbarna som är avsedda för ungdomar som avslutat grundsko-
lan. Syftet med ungdomsklubbarnas verksamhet är enligt 74 § Grundskolförordningen att
främja ungdomens fortbildning och kulturella intressen. Formerna härför är reglerade i
landskapslagen om kommunalt ungdomsarbete (20/73). Enligt vad utskottet erfarit
används inte de nämnda klubbarna för verksamhet som sammanhänger med bildkonsten
och utskottet anser därför att den möjligheten bör undersökas innan något konstinstitut
upprättas. I sammanhanget bör också nämnas möjligheten att inrätta särskilda s.k.
konstklasser enligt samma principer som man nu har musikklasser.

Vidare anser utskottet att det bör utredas hur undervisningen inom linjen för skapande
verksamhet vid Ålands folkhögskola kan utökas och breddas så att även andra grupper än
elever som bedriver studier på heltid kan ges möjlighet till utbildning inom ramen för den
verksamhet som redan bedrivs.

Medborgarinstitutet anordnar kurser för vuxna över 15 år, dock med det undantaget att
det undervisas i musik även för grundskolelever. Enligt utskottets åsikt bör det
undersökas om ett sådant undantag också skulle kunna göras vad beträffar konstutbild-
ning.

Vad gäller den planerade förskolan vill utskottet särskilt understryka vikten av att
försöket följs upp från samhällets sida och att en utvärdering sker så att projektet kan få
det stöd som är nödvändigt om det skall kunna komma ett större antal barn till del.

Med anledning av vad som framkommit vid ärendets behandling vill utskottet slutligen
påpeka vikten av att information om de olika kurserna och undervisningsformerna når
allmänheten, detta gäller både det utbud som redan finns, men kanske framför allt de
olika former för utökad utbildning inom konstens område som utskottet här föreslagit.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Landstinget med förkastande av hem-
ställningsmotionen nr 28/1984-85 bringar
betänkandets motivering till landskapssty-
relsens kännedom.

Mariehamn den 25 april 1985.

På kulturutskottets vägnar:

Bjarne Björklund
ordförande

Elisabeth Naclér
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Björklund, v.ordf. Sundberg, ledamöt. Fagerholm, Lindholm och Lund.